

ihned zapraviti (roz. nejv. s. dv. ze dne 26. září 1876 č. 11324, sb. »Gl. U.« č. 6245; naproti tomu roz. ze dne 15. září 1875 č. 10128, sb. »Gl. U.« č. 5855). Z téhož důvodu je nepřipustno stanovení lhůty ku zaplacení útrat sporu pod následky exekuce, pokud je nésti má konkursní podstata (roz. nejv. s. dv. ze dne 7. února 1883 č. 1463, sb. »Gl. U.« č. 9299; ze dne 16. října 1883 č. 9679, sb. »Gl. U.« č. 9597; ze dne 21. prosince 1886 č. 13707, sb. »Gl. U.« č. 11974; ze dne 9. března 1886 č. 2684, sb. »Gl. U.« č. 10964; jinak roz. ze dne 1. září 1886 č. 9979, sb. »Gl. U.« č. 11150 a ze dne 19. listopadu 1886 č. 11591, sb. »Gl. U.« č. 11211).

Věřitelé konkursní mohou své nároky ve případě prodlení přivést ku platnosti buď rozkladem (představením) podaným konkursnímu komisaři, který jest povinen další opatření z úřední moci učiniti, nebo žalobou. Žaloba podá se proti správci konkursní podstaty a není-li tento z pohledávek osobně zavázán, provede se s obmezením na jmění ke konkursní podstatě náležející (§ 160 konk. ř.). Nároky správce konkursní podstaty a výboru věřitelského na odměnu a po případě na náhradu nákladu učiněného přivádějí se ku platnosti zvláštním řízením.

Podvod.

I. Pojem.

Podvodu se dopouští dle § 197 tr. z. ten, kdo jiného lstivým předstíráním nebo jednáním přivede v omyl, kterýmžto má buďto stát, obec nebo jiná osoba utrpěti škodu na svém vlastnictví nebo na jiných právech; nebo kdo v tomto úmyslu a naznačeným právě způsobem použije omylu nebo nevědomosti jisté osoby — ať již se dal k tomu svěsti sobectvím, vášní, úmyslem, aby někomu způsobem nezákonným zjednal prospěch, nebo jakýmkoli vedlejším úmyslem. Podstatný znak podvodu spočívá v oklamání nebo použití omylu něčího lstivým předstíráním nebo jednáním. Za lstivé pokládati sluší však netoliko takové předstírání, k jehož poznání vyhledává se neobyčejného vzdělání nebo neobyčejného pátrání, nýbrž vůbec každé nepravé udání, jehož nepravdivost nelze poznati bez dalšího rozvážení nebo pátrání (nál. kas. soudu ze dne 7. června 1888 č. 1158). Úmysl při oklamání musí směřovati k tomu, aby oklamáný nebo osoba třetí, utrpěla škodu, musí tu tedy býti příčinná souvislost mezi oklamáním a způsobenou škodou (nál. kas. soudu ze dne 5. prosince 1881 č. 142). Zamýšlená škoda nemusí být nutně škodou majetkovou, i škoda na jiných právních zájmech (ku př. zájem státu na konání spravedlnosti) dostačí. Pojem podvodu dle rak. práva jest mnohem širší, než-li dle novějších zákonníků; pojímá celou řadu trestných jednání, která v novějších zákonnících tvoří zvláštní delikty, jako ku př. křivá přísaha a nepravá výpověď, padělání listin, úpadek. Dokonán jest podvod, když oklamání se zdařilo nebo když omylu cizího bylo použito; aby podvod byl dokonán, není nezbytno, aby z toho vzešla škoda.

II. Podvod jest v těžších případech zločinem, jinak přestupkem. Zločinem stává se z povahy skutku nebo z obnosu zamýšlené nebo způsobené škody (§ 198 tr. z.).

1. Zločinem stává se z povahy skutku, jsou-li tu všeobecné znaky podvodu, zejména úmysl směřující ke způsobení škody,

a) nabídne-li se kdo ve vlastní věci před soudem ku křivé přísaze nebo složí-li skutečně křivou přísahu, nebo uchází-li se o křivé svědectví, které před soudem složeno býti má, nebo kdo se ku křivému

svědectví soudně nabídl nebo je vydal, třeba by v tom spolu nebylo obsaženo nabídnutí nebo složení přísahy;

b) přijme-li kdo na se povahu veřejného úředníka nejsa k tomu oprávněn nebo předstírá-li listivě nějaký vrchnostenský příkaz nebo zvláštní oprávnění obdržené od veřejného úřadu (jehož udělení skutečně úřadu přináleží; násl. kas. dvoru ze dne 22. listopadu 1880 č. 286).

Rozumí se, že v těchto všech případech vyhledává se úmysl směřující ke způsobení škody. Kdo bez tohoto úmyslu vydává se za veřejného úředníka nebo sluhu, nebo osobuje si neoprávněným nosením stejnokroje povahu veřejného úředníka nebo vojína, dopouští se přestupku, na který stanoven jest trest vězení od 3 dnů do 1 měsíce (§ 333 tr. z.). »Vrchnostenským příkazem« rozuměti sluší onen příkaz od úřadu udělený, kterým stanoví se někdo k úkonu, ježž sluší předsevzítí ve vlastnosti veřejného funkcionáře. Vydává-li se kdo tedy lživě za odsouzeného a ukáže-li vyhotovený dekret o nastoupení trestu za tím účelem, aby na místě odsouzeného trest odpykal, nedopouští se zločinu shora naznačeného, nýbrž jen přestupku podvodu (násl. kas. dvoru ze dne 16. prosince 1875 č. 94);

c) kdo užije ve veřejné živnosti t. j. v živnostenské místnosti každému přístupné ať trvalé nebo dočasné, fysicky oddělené nebo ne (násl. kas. dv. ze dne 9. prosince 1884 č. 710 a ze dne 16. listopadu 1891 č. 1471) nepravé nebo menší cimentované nebo necimentované míry nebo váhy t. j. nástrojů k měření a vážení zhotovených dle normálního vzorku, poznatelných již dle zevní formy, nikoli však surovin ku př. kusů kovů, kamenů (násl. kas. dv. ze dne 1. července 1875 č. 72). I užívání nesprávné váhy sem náleží (roz. min. sprav. ze dne 20. srpna 1855 č. 10194);

d) jestliže kdo veřejnou listinu nebo veřejným ústavem zavedené označení razítkem, pečetí nebo průbrou nápodobí a padělá. Naproti tomu není zřízení listiny pravé s obsahem nepravdivým paděláním listiny, neboť ku pojmu padělání (falšování) listiny se vyhledává, aby nepravý a dosud neexistující obsah pořízen byl, nebo aby pravá forma neb obsah listiny zkomolením, mazáním neb dodatkem atd. ve směru právně důležitém změněny byly (roz. ze dne 3. března 1879 č. 13451). Padělání ověřeného vidimovaného opisu listiny veřejné pokládá se za padělání listiny veřejné (roz. ze dne 21. prosince 1878 č. 12103). Zákon trestní netrestá již pouhé padělání listiny o sobě, nýbrž pokládá je za prostředek k oklamání sloužící; záleží tedy na tom, bylo-li padělané listiny skutečně použito k tomu, aby někdo podvodným způsobem uveden byl v omyl (roz. ze dne 6. července 1885 č. 6178 sb. č. 805).

e) jestliže kdo mezníky položené k označení mezí odstraní nebo přestaví;

f) kdo marnotratností uvrhne se do stavu takového, že nemůže platiti nebo snažil se pletichami prodloužiti svůj úvěr nebo překrouť pravý stav jmění jmenováním vymyšlených věřitelů nebo jinakým podvodným dorozuměním nebo skrytím části svého jmění (§ 199 tr. z.).

2. Kromě případů dosud uvedených stává se podvod zločinem, je-li škoda vyšší než 25 zl., která byla způsobena nebo k níž směřoval zlý úmysl (§ 200 tr. z.). Co do počítání platí zásada sečítání částek (násl. kas. dv. ze dne 20. srpna 1874 č. 19, viz čl. Krádež). Vzhledem k tomuto obnosu dopouští se zvláště zločinu podvodu ten,

a) kdo zhotoví nepravé soukromé listiny nebo padělá pravé; kdo listiny jemu vůbec nenáležející neb aspoň ne výhradně jemu náležející zničí, poškodí nebo potlačí na škodu jiného; kdo vědomě dále rozšiřuje napodobené nebo padělané veřejné úvěrní papíry, jakož i padělané mince beze srozumění s padělateli neb účastníky (viz čl. Padělání peněz);

b) kdo zneužije slabomyslnosti druhého pověřčivým nebo jinakým lstivým zaslepením ke škodě jeho nebo kohosi třetího;

c) kdo nalezené neb omylem jeho došlé věci úmyslně skryje a si přivlastní, čehož však užití nelze na zatajení nalezeného pokladu. Předmět tohoto druhu podvodu tvoří tedy ztracené a pak třetí osobou nalezené věci. »Ztracenou« jest věc — protivou ku věci založené nebo zapomenuté, jestliže místo, kde se věc nalézá, poslednímu držiteli není známo nebo stane se nepřístupným trvalým způsobem (nál. kas. dv. ze dne 15. prosince 1882, č. 505; ze dne 11. července 1885 č. 807; ze dne 19. prosince 1885 č. 866). Podvodu dopouští se ostatně netoliko ten, kdo věc našel a si ji přivlastnil, nýbrž i ten, kdo věc od někoho jiného nalezenou na se převedl (nál. kas. dv. ze dne 14. května 1881 č. 336), poněvadž výraz »přivlastniti« odnáší se nikoli ke způsobu nabytí, nýbrž k nakládání věci po způsobu vlastníka (nál. kas. dv. ze dne 10. května 1886 č. 915);

d) kdo si osvojuje nepravé jméno, stav nebo vlastnost, vydává se za vlastníka cizího jmění nebo ukrývá se pod nepravým zjevem, aby přivlastnil si nezákonný zisk, aby způsobil někomu škodu na jmění nebo právech, nebo aby svedl někoho ku škodlivému jednání, k němuž by se byl tento neodhodlal bez navléknutého podvodu;

e) kdo užívá při nějaké hře nepravých kostek, karet, lstivého do-
rozumění nebo jinakých nekalých pletich (§ 201 tr. z.).

Podvody, které nejví se býti zločiny, jsou přestupky (§ 205 tr. z.)

III. Tresty.

1. Trest zločinu podvodu jest žalář od 6 měsíců do 1 roku, za přitěžujících okolností od 1 do 5 let (§ 202 tr. z.). Převyšuje-li však obnos nebo hodnota, kterou si pachatel присвоjil nebo ku které směřoval úmysl, 300 zl.; nebo byl-li podvod spáchán se zvláštní odvahou neb úskokem, nebo páchá-li kdo podvody ze zvyku, nastupuje trest těžkého žaláře od 5 do 10 let (§ 203 tr. z.). Spáchán-li však zločin podvodu jedinou nabídnutou nebo složenou křivou přísahou (i přísahou svědeckou nál. kas. dv. ze dne 7. dubna 1879 č. 196; ze dne 6. března 1882 č. 432 atd.), má býti podvodník odsouzen k těžkému žaláři v trvání shora naznačeném a byla-li křivou přísahou způsobena velmi důležitá škoda, má býti nalezeno na žalář 20letý, dle okolností i doživotní (§ 204 tr. z.).

2. Trest přestupku podvodu jest prosté nebo tuhé vězení od 1 týdne do 6 měsíců, které může býti zostřeno (§§ 461 a 462 tr. z.).

IV. S uvedenými ustanoveními všeob. zákona trest. souhlasí i ustanovení trest. zákona pro Bosnu a Hercegovinu jakož i vojen. trest. zák. s tou úchytkou, že protivou ku zločinu zovou se všechna ostatní trestná jednání přečiny, a že ku případům, v nichž podvod stává se zločinem z povahy skutku, řadí se ve voj. trest. zákonu ještě ten případ, když uvedeno nebo jinak udáno bylo něco nepravého ku obejití přehlídky, nebo revise v relacích, seznamech, výkazech nebo jinakých podáních o příjmu a vydání peněz, naturálií, oděvu, výzbroje nebo pod. a vůbec o nějakém předmětu přináležejícím do válečnictví v tom smyslu,

aby opatřen byl pachateli nebo komusi třetímu nějaký prospěch nebo aby vyhnul se kdo povinnosti k náhradě.

V. Dle osnovy nového trestního zákona jest podvod podobně jako dle německého říšského zákonníka deliktem majetkovým. Dle této osnovy dopouští se podvodu, kdo někomu způsobí škodu na jeho jmění vyvolav lstivě nebo udržev omyl v tom smyslu, aby sobě nebo jinému opatřil majetkový prospěch (§ 273). Podvod jest zločinem, převyšuje-li škoda 1000 zl., nebo zapálí-li se v podvodném úmyslu věc pojištěná proti ohni nebo nechá-li se potopiti nebo ztroskotati loď, která pojištěna jest. Trest jest káznice od 1—10 let nebo vězení od 3 měsíců do 5 let (§§ 275 a 276). V ostatních případech jest podvod přečinem trestaným vězením od 3 dní do 6 měsíců nebo za okolností zvláště přitěžujících (ku př. přesahuje-li škoda 100 zl.) vězením od 1 týdnu do 5 let (§§ 274 a 277). Byl-li pachatel pro podvod v tuzemsku již trestán a neuplynulo-li od odpýkání nebo vydání posledního trestu 5 let, může býti nalezeno na dvojnásobný trest z trestů nejprísnějších pro podvod uložených na svobodě, avšak ne přes 10 let (§ 278). S každým trestem na svobodě uloženým pro dokonaný podvod může být spojena peněžitá pokuta až do dvojnásobného obnosu škody (§ 279).

Podzástava jest další zastavení zástavy držitelem komusi třetímu.

I. **Způsob nabytí.**

Práva podzástavního nabývá se tímtež způsobem, jako práva zástavního; titul právní, jaký vyhledává se pro nabytí zástavního práva, platným jest i pro právo podzástavní. Nabýváme pak práva podzástavního při věcech movitých odevzdáním jich (tradicí) a při věcech nemovitých zápisem nadzástavního práva při zástavním právu zapsaném již ve veřejných knihách (§ 454 o. o. z.). § 454 nezmiňuje se sice výslovně, že lze nabytí podzástavního práva též symbolickým odevzdáním, avšak není pochyby, že i tento způsob nabytí zákon připouští při oněch movitých věcech, kteréž nedopouštějí hmotného odevzdání z ruky do ruky.

II. **Předmět práva podzástavního.**

V římském právu bylo sporno, co vlastně jest předmětem práva podzástavního: zda právo zastavujícího (jeho zástavní právo) čili věc sama. Náš obč. zákon rozřešil otázku v ten smysl, že držitel zástavy může dále zastaviti jediné svou zástavu, neboť § 454 o. o. z. jasně stanoví, že musí se podzástavnímu věřiteli podzástava vydati. Exekuce na zástavní právo samé jest tudíž nepřipustná, exekuční zájem nějaké knihovní pohledávky odnáší se ku pohledávce samotné, poněvadž nedovoluje se zcizení zástavního práva bez pohledávky; vztahujeť se zástavní právo vždycky k nějaké platné pohledávce (rozh. ze dne 3. května 1876 č. 1699 sb. 6124).

III. **Oprávnění ku zřízení podzástavy.**

Objem práva podzástavního kryje se úplně s objemem práva držitele zástavy, jelikož nikdo nemůže na jiného převésti více práva, než-li sám má (§ 442 o. o. z.), a jelikož § 454 o. o. z. výslovně stanoví, že držitel zástavy může svou zástavu komusi třetímu dále zastaviti jen potud, pokud jemu právo k zástavě přísluší. Držitel zástavy nemá zapotřebí k podzastavení svolení vlastníka zástavy, poněvadž mu zákon propůjčuje bezvýmínečné právo zástavu dále zastaviti (podzastaviti); umluvil-li však při